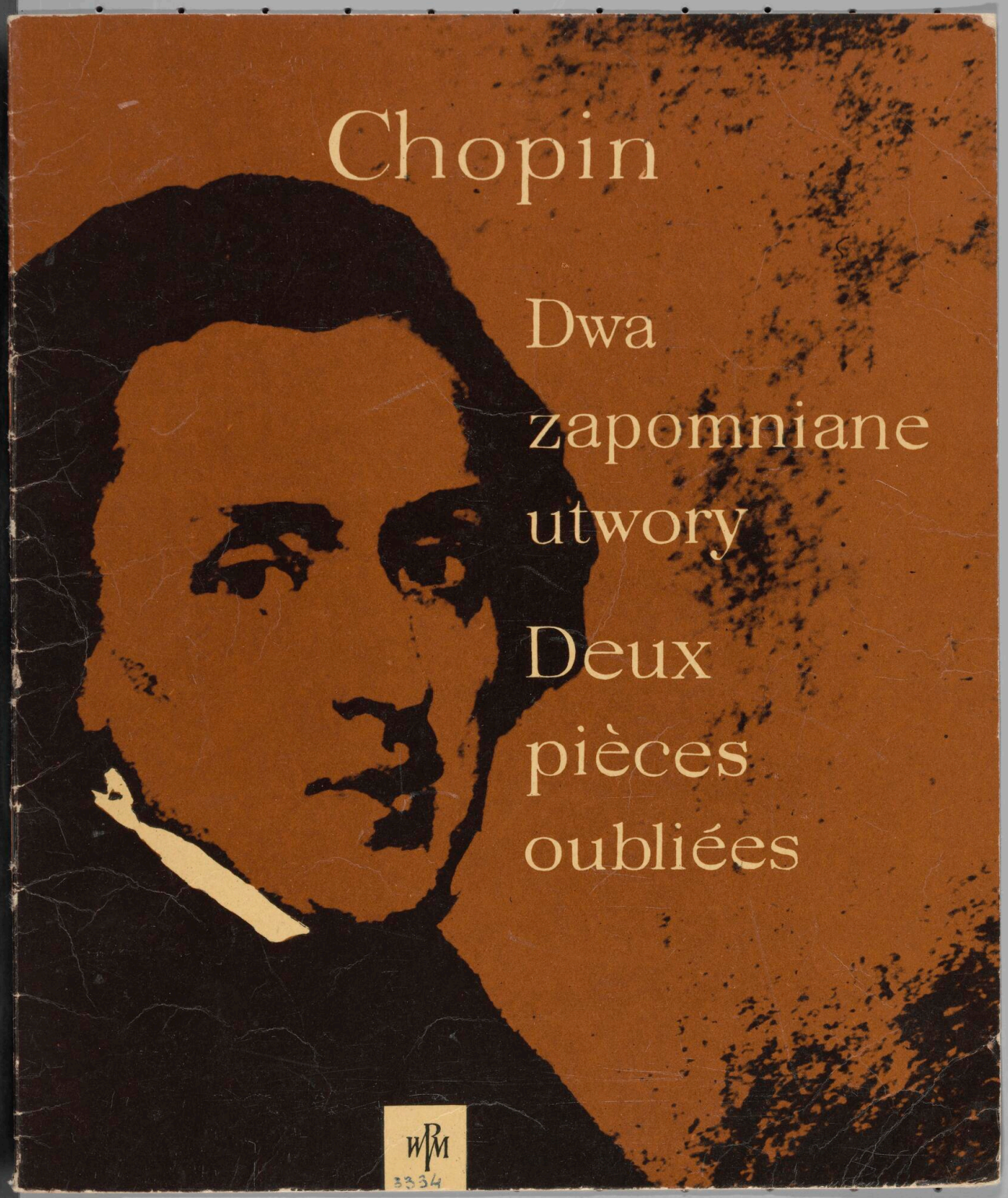

Chopin
Dwa zapomniane utwory
Deux pièces oubliées
WPM
3334

mm
x-rite
colorchecker CLASSIC

Chopin

ÉDITIONS POLONAISES DE MUSIQUE

Przygotował do wydania · Editées par: Andrzej Koszewski

Fryderyk Chopin

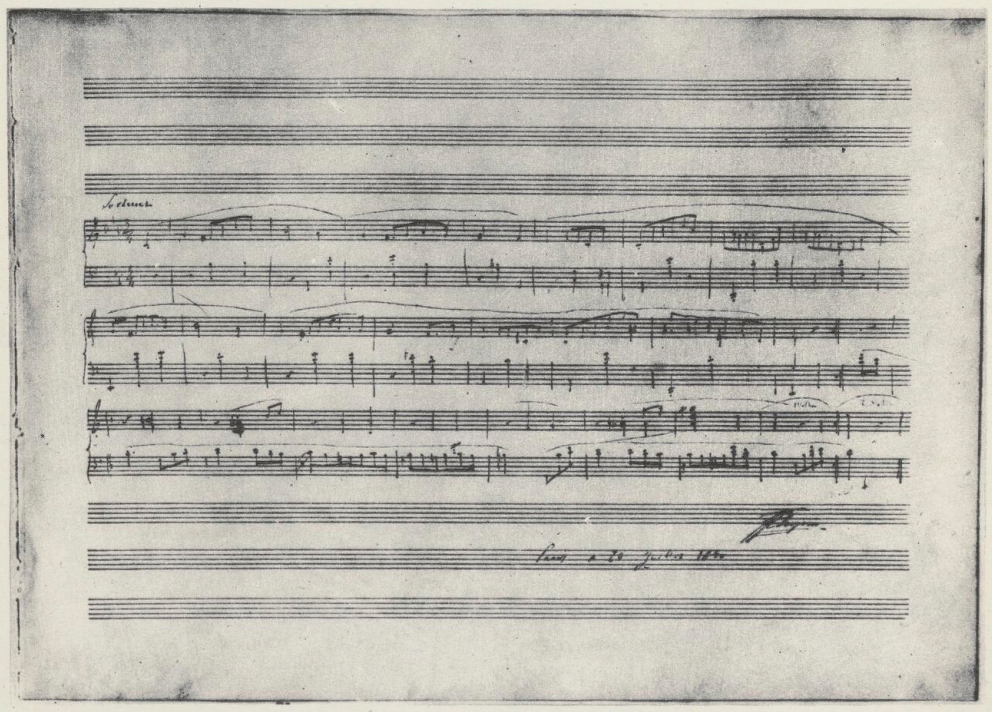
Dwa zapomniane utwory

POLSKIE WYDAWNICTWO MUZYCZNE

Deux pieces oubliées

3334

Fryderyk Chopin – Walc Es-dur (autograf)

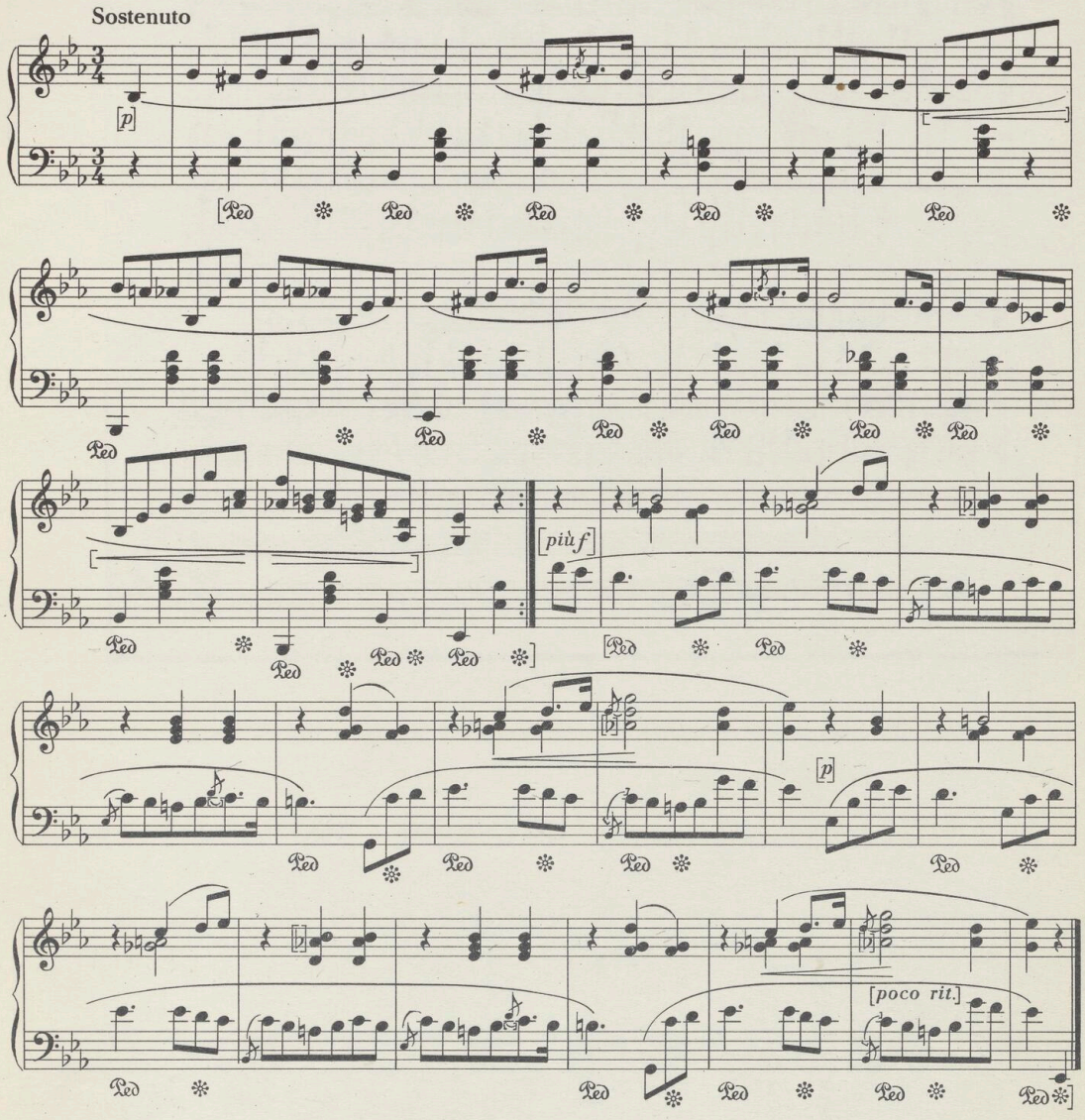

Valse

F. CHOPIN

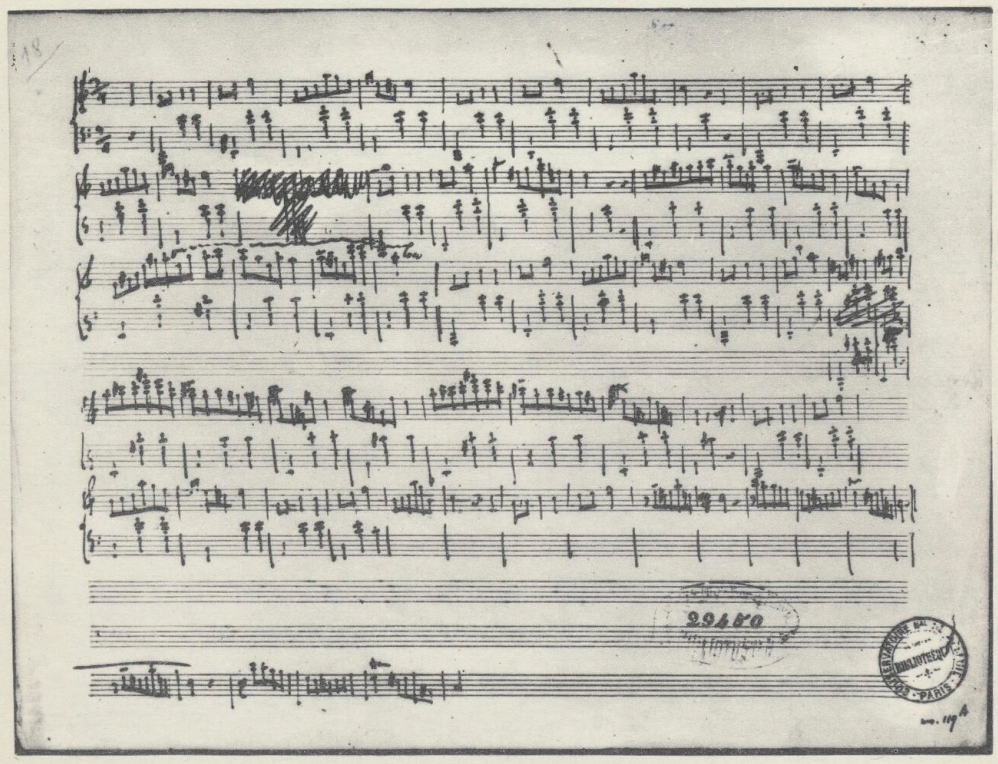
(Oeuvre posthume)

Sostenuto

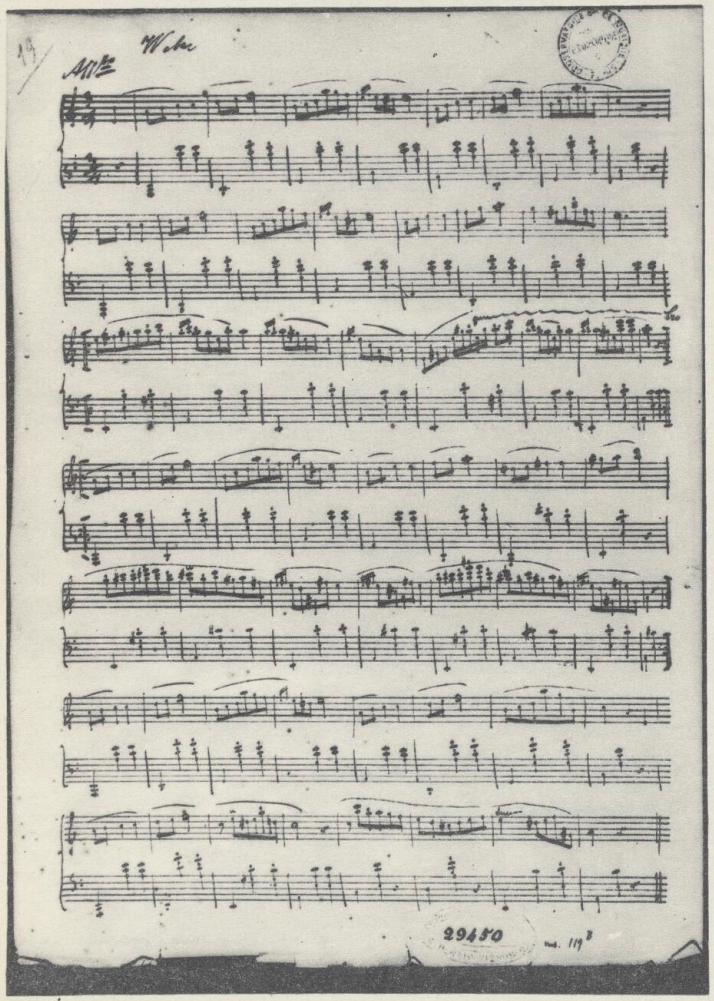
PWM-5707

Copyright 1965 by PWP. Przedstawicielstwo Wydawnictw Polskich, Warszawa, Poland. Printed in Poland. Copyright assigned to SESAC, Inc. N.Y.

Fryderyk Chopin – Walc a-moll (autograf-szkic)

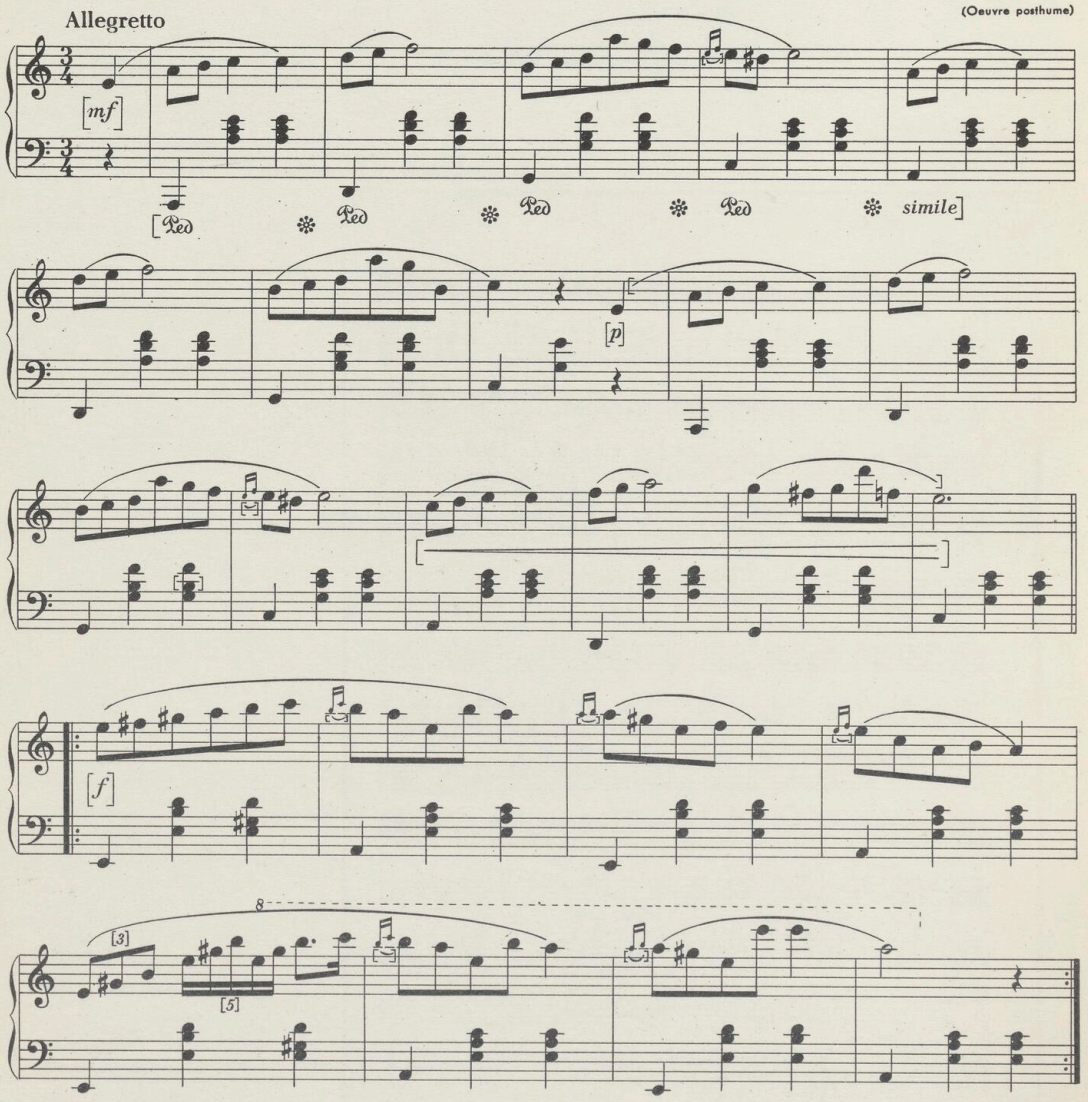
Fryderyk Chopin – Walc a-moll (autograf-czystopis)

Valse

F. CHOPIN

(Oeuvre posthume)

PWM-5707

Copyright 1965 by PWP. Przedstawicielstwo Wydawnictw Polskich, Warszawa, Poland. Printed in Poland. Copyright assigned to SESAC, Inc. N.Y.

[p]

[poco rit.]

[pp a tempo]

1.[p] 2.[mf]

[Ped come sopra]

[p]

[rit.]

tr

a tempo]

Od roku 1902, w ktorym firma Breitkopf i Härtel w Lipsku wydała dwa walce Fryderyka Chopina z albumu Emilii Elsner, mogło wydawać się, że lista siedemnastu ogłoszonych drukiem walców Chopinowskich została ostatecznie zamknięta. I oto w roku 1955 niespodziewanie opublikowano dwie inne zapomniane miniatury walcowe Chopina: jedną w Paryżu, drugą w Londynie. Podstawę ich wydania stanowiły autografy, które do chwili publikacji były prawie całkowicie nie znane. Według rękopisów tych opracowano również niniejsze wydanie, będące pierwszą edycją polską.

WALC ES-DUR

Wydanie „Walca Es-dur" opiera się na autografie (bez sygnatury) ze zbiorów Konserwatorium Paryskiego. Utwór został po raz pierwszy opublikowany w kwietniu 1955 przez wydawnictwo Francis, Day & Hunter w Londynie pod tytułem „Waltz in E flat" (z komentarzem M. J. E. Browna).

Rękopis utworu ofiarował Konserwatorium Paryskiemu Joseph Gaillard, syn bankiera Emila Gaillarda (1821–1902), ucznia i przyjaciela Chopina, któremu kompozytor poświęcił „Mazurek a-moll", wydany bez liczby opusowej u J. Chabala w Paryżu w 1841. Autograf „Walca Es dur", jakkolwiek nie opatrzony dedykacją, jest przez Chopina podpisany oraz datowany: „Paris le 20 Juillet 1840". Jest zatem więcej niż prawdopodobne, że kompozytor podarował rękopis E. Gaillardowi, a może nawet utwór ten specjalnie dlań napisał. Chopin nie zatytułował autografu, ograniczając się tylko do oznaczenia zasadniczego tempa utworu jako Sostenuto. Tytuł „Walc" został więc wprowadzony przez wydawcę, jednakże styl melo-rytmiczny utworu, jego forma i charakter wyrazowy, tak bliskie „Walcowi f-moll" op. 70 nr 2, pochodzącemu z tych samych lat, nie pozostawiają wątpliwości, że mamy tu do czynienia z walcem, i to z walcem lirycznym, utrzymanym w nastroju „valse mélancolique", a ujętym w miniaturowy kształt typowej „kartki do albumu". Przy całej swej prostocie gaillardowski „Walc Es-dur" wykazuje szereg wyróżniających się znamion indywidualnego stylu Chopinowskiego.

Poza łukami frazowymi i określeniem podstawowego tempa utworu jako Sostenuto autograf zawiera tylko jedną wskazówkę interpretacyjną: znak crescenda w t. 22–23 (powtórzony w druku w t. 30–31). Pozostałe oznaczenia (agogiczne, dynamiczne i pedalizacyjne) pochodzą od obecnego wydawcy.

WALC A-MOLL

Podstawę wydania „Walca a-moll" stanowi autograf z Biblioteki Konserwatorium Paryskiego (sygnowany M. S. 119). Pierwszą wiadomość o nim zamieścił J. G. Prodhomme w artykule opublikowanym w styczniu 1939 w „The Musical Quarterly". Utwór ukazał się drukiem dopiero w maju 1955 nakładem paryskiego czasopisma „La Revue Musicale" (Richard-Masse, Éditeurs). Wstęp do owej publikacji, zatytułowanej „Une Valse inédite de

Chopin", a zawierającej również faksymile rękopisu, opracowali Suzanne i Denis Chainaye.

Autograf został ofiarowany Bibliotece w 1901 przez członka rodziny Rothschildów. Można więc przypuszczać – co sugerują już autorzy przedmowy do pierwodruku paryskiego – że jest to rękopis, który Chopin złożył w darze jednej z pań de Rothschild. Jak wiadomo, kompozytor przyjaźnił sie z paryskimi Rothschildami już od 1832. Baronówna i baronowa Rothschild były długoletnimi uczennicami Chopina. Zostały też przez niego obdarzone szeregiem autografów i dedykacji, wśród których wyróżniają się właśnie adskrypcje walców (rękopis „Walca As-dur" op. 69 nr 1 i wydanie „Walca cis-moll" op. 64 nr 2). Rękopis „Walca a-moll" nie posiada niestety ani dedykacji, ani daty, nie został też przez Chopina podpisany. Jest to drobiazg kompozytorski, naszkicowany niemal bez kreśleń, jak gdyby jednym pociągnięciem pióra, a następnie z bardzo nielicznymi zmianami starannie przepisany. Odchyla się nieco od formy i stylu pozostałych walców Chopinowskich: jest mniej rozbudowany i zróżnicowany, jest też dość wydatnie folkloryzowany elementami rytmów mazowieckich i lendlerowych figur melodycznych, a więc zwrotów używanych w walcach Chopina z niezwykłą powściągliwością i dyskrecją, zwłaszcza w tych, które artysta przeznaczył do druku i które podniósł do rangi poematu tanecznego, wyposażonego w silniej przestylizowane i bardziej kunsztowne środki wyrazu. Zestawiając szkic z czystopisem, można zaobserwować, jak kompozytor usiłował złagodzić jaskrawość mazurkowej formuły rytmicznej przez rezygnację z wypunktowania wartości ósemkowych, widocznych jeszcze w t. 9 i 10 szkicu. Niektóre pomysły melodyczne utworu oraz jego tonacja (częsta w mazurkach Chopina, wyjątkowa w walcach) wraz z charakterystycznymi zboczeniami do C-dur i A-dur przypominają sławny, barwiony liryczną słowiańską nutą Chopinowski „Walc a-moll" op. 34 nr 2, skomponowany przypuszczalnie w Wiedniu w 1831. Obecnie publikowany „Walc" mógł być jego „zapowiedzią" i powstać wcześniej, może jeszcze w Polsce, co poniekąd tłumaczyłoby spolszczony tytuł czystopisu, dający się odczytać jako „Walec" lub „Walse". Tego rodzaju pisownia – nie spotykana w pozostałych manuskryptach walców Chopina, tytułowanych wyłącznie „Valse" lub „Tempo di Valse" – była dość często praktykowana w walcach polskich kompozytorów doby przedchopinowskiej. Nie da się mimo wszystko całkowicie wykluczyć pochodzenia utworu z późniejszego okresu twórczości Chopina, za czym z kolei przemawiałby fakt, że autograf znalazł się w rękach paryskich Rothschildów.

Autograf nie posiada poza oznaczeniem tempa (All[egre]tto) i łukowaniem żadnych innych znaków i wskazówek interpretacyjnych. Łuki frazowe, pominięte w t. 9–16 rękopisu lub notowane niekiedy niedokładnie i niekonsekwentnie (zapewne w wyniku pośpiechu), zostały w niniejszym wydaniu uzupełnione i zmodyfikowane. Dodano również brakujące składniki akordów lewej ręki, z odpowiednim wyodrębnieniem graficznym w nutach. Ponadto wprowadzono znaki agogiczne, dynamiczne i pedalizacyjne.

Andrzej Koszewski

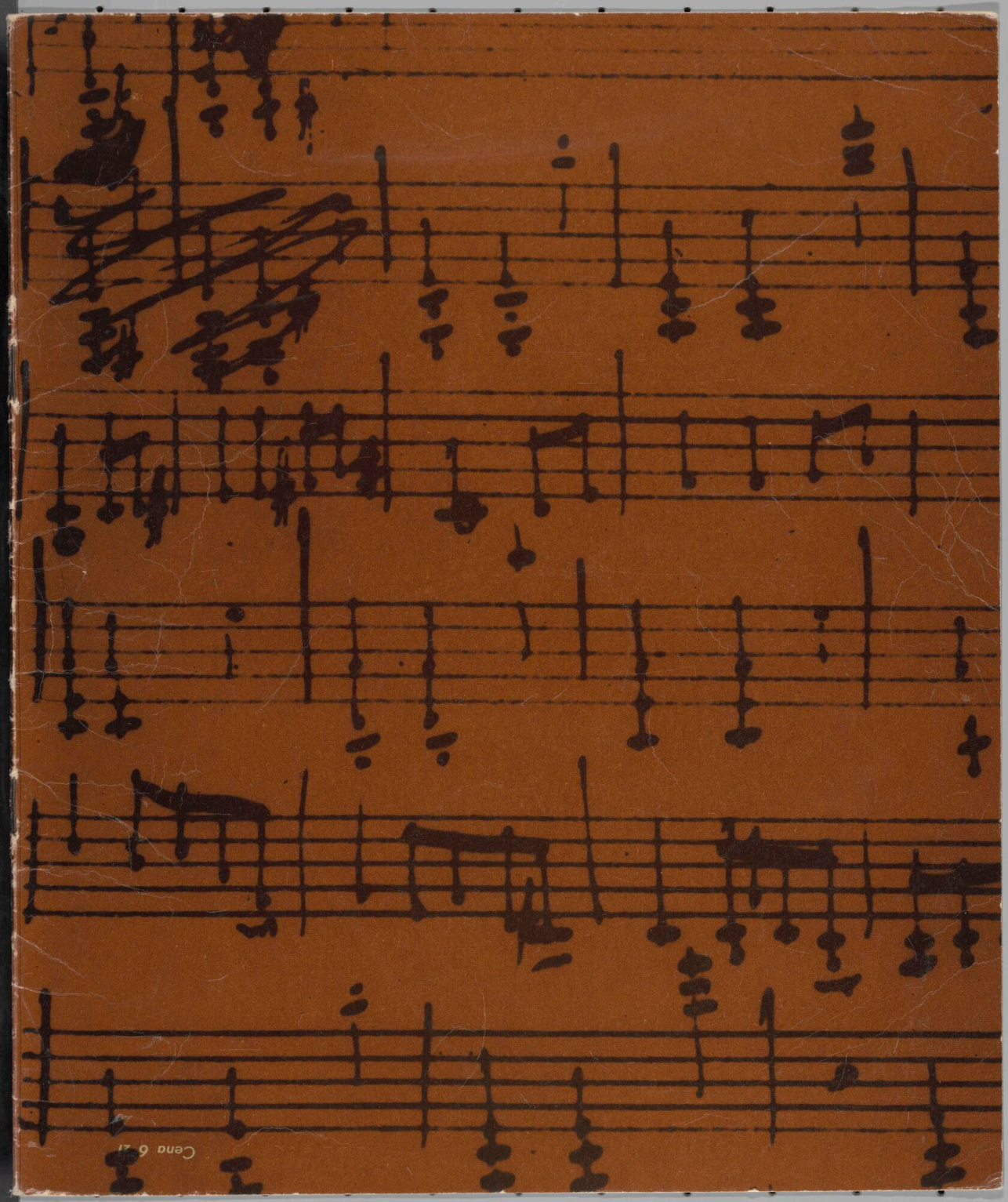

Okładkę projektował Janusz Bruchnalski

Ilustracja na s. 2 — rysunek Elizy Radziwiłłówny (1829)

Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Kraków, Al. Krasińskiego 11. Printed in Poland. Wyd. I - 1.660 egz. 1,6 ark. wyd. 1½ ark. druk. Papier offs. III kl. 90 g N½. Fabryka Papieru w Boruszowicach. Podpisano do druku 2 VII 1965. Druk ukończono VIII 1965. Krak. Zakł. Graf. Nr 5. Kraków, ul. Karmelicka 16. Zam. Nr 268. W-29. Cena 6 zł

x-rite
colorchecker CLASSIC
mm

Сена 6 zł